

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14687

ΘΕΜΑ 206^ο**ΟΜΑΔΑ Α**

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η λογική ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α.** τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β.** τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ.** τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας
- δ.** τους κανόνες της ορθής σκέψης

II. Σύμφωνα με τη θεωρία του «κοινωνικού συμβολαίου» του Χομπς:

- α.** η κεντρική αρχή καλείται να επιβάλλει την τάξη
- β.** τα συντάγματα των σύγχρονων δημοκρατιών αποτελούν ένα αληθινό συμβόλαιο μεταξύ λαού και κυβέρνησης
- γ.** κυρίαρχη είναι η γενική βούληση που εκφράζεται μέσα από τη συμφωνία για τη μορφή διακυβέρνησης
- δ.** αρχή της πολιτικής πράξης είναι η ικανοποίηση εγωιστικών συμφερόντων σε βάρος των άλλων

III. Η έννοια του «ωραίου» στην τέχνη:

- α.** δίνει έμφαση στην αρμονία των αναπαριστώμενων στοιχείων
- β.** σχετίζεται με τον ρομαντισμό και την απόδοση του πάθους
- γ.** ταυτίζεται με την έννοια του «υψηλού»
- δ.** αναφέρεται σε ό,τι μας εντυπωσιάζει, ακόμη και με το να μας τρομάζει

IV. Παράλληλες λέγονται οι έννοιες:

- α.** που η μία είναι γένος της άλλης.
- β.** έχουν το ίδιο πλάτος.
- γ.** συμπίπτουν ενμέρει στο πλάτος τους.
- δ.** έχουν τελείως διαφορετικό πλάτος.

V. Η κατηγορική προσταγή του Καντ:

- α. επιβάλλει το υποκείμενο της πράξης να θέλει ο γνώμονας της πράξης του να ισχύει ως καθολικός νόμος
- β. είναι ο σκοπός των πράξεών μας κατά τον ωφελιμισμό
- γ. μας επιτρέπει, αν την ακολουθήσουμε, να πετύχουμε το σωστό μέτρο στη ζωή μας
- δ. θεωρεί τα θετικά ανθρώπινα συναισθήματα υπεράνω του ορθού λόγου

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: πρακτική φιλοσοφία, ωφελιμισμός, επιχείρημα.

(μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Α1

1α

I – δ, II – α, III – δ, IV – , V – α

1β

Ωφελιμισμός: Η θεωρία των φιλοσόφων, οι οποίοι μας καλούν να προσέξουμε τις συνέπειες των πράξεων μας - και επομένως και των κανόνων που τις διέπουν – και μιλούν συχνά για το ποσό της ωφέλειας που προκύπτει από τη συμπεριφορά μας.

Επιχείρημα: Είναι ένα είδος συλλογισμού που ξεκινά από προκείμενες προτάσεις και καταλήγει στην πρόταση την οποία θέλει κάποιος να υποστηρίξει.

Πρακτική φιλοσοφία: Είναι ο κλάδος της φιλοσοφίας που ασχολείται με την αναζήτηση των αρχών που ρυθμίζουν τις πράξεις μας και μας καθοδηγούν στην οργάνωση της ζωής μας. Περιλαμβάνει την ηθική, την πολιτική και την αισθητική φιλοσοφία.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Γιατί ο Ντεκάρτ χαρακτηρίζεται ως δυϊστής; Να τεκμηριώσετε σύντομα την απάντησή σας.

(μονάδες 12)

2β. Συμφωνείτε με την άποψη «η τέχνη για την τέχνη»; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 13)

2α

α) Ο Ντεκάρτ πίστευε ότι το επιχείρημα «σκέφτομαι άρα υπάρχω» του προσφέρει απόλυτη βεβαιότητα. Σύμφωνα με τη θεωρία του, που περιγράφεται ως δυισμός και ως θεωρία αλληλεπίδρασης, κάθε άνθρωπος απαρτίζεται από δύο οντότητες, από το πνεύμα, του οποίου η ουσία είναι η σκέψη, και από το υλικό σώμα, του οποίου η ουσία είναι η έκταση. Το πνεύμα αλληλεπιδρά με το σώμα μέσω της επίφυσης (κωναρίου), ενός αδένου στο κέντρο του εγκεφάλου. Μέσω αυτού του αδένου διαβιβάζονται προς το πνεύμα τα ερεθίσματα που δέχεται το σώμα μας από το εξωτερικό περιβάλλον και, αντιστρόφως, μέσω αυτού του αδένου διαβιβάζονται στο σώμα οι εντολές που δίνουν ο νους και η βούλησή μας, για να κινηθούν τα μέλη μας.

β) Η καλλιτεχνική δημιουργία επιλέγει συχνά ως βασικό της θέμα όχι πια τον φυσικό, τον υπερβατικό ή τον εσωτερικό κόσμο, αλλά τον ίδιο της τον εαυτό. Έτσι, αρκετοί μιλούν για «αυτό – αναφορικότητα» των έργων τέχνης της εποχής μας. Βέβαια, οι πειραματισμοί της σύγχρονης τέχνης φαίνονται συχνά ακατανόητοι στο ευρύ κοινό και τα προϊόντα τους τελείως ξένα προς αυτό που είχαμε συνηθίσει να αποκαλούμε ωραίο. Ωστόσο, φαίνεται πράγματι να μας αποκαλύπτει νέες δυνατότητες και να μας υποχρεώνει να επανεξετάσουμε τα κριτήρια της αισθητικής αξίας.